

KÕRGESSAARE VALLA TEATRI

OMAVALITSUSE INFOLEHT NR. 5

REEDE 18. MAI 2007

ILMUB IGA KUU KOLMANDAL REEDEL

TASUTA

Metshaldja Kuningriigi avamispidu Kõpus

Reedel, 11.mai 2007 avati Kalanas RMK uus looduskeskus. Meie käisime seal laulmas. Mulle isiklikult väga meeldis, sest see maja seal on väga mõnuses kohas ja kindlasti on sellest palju kasu. Avamise üritus oli ilus, me laulsime päris mitu laulu, kava oli kokku ligikaudu 45 min. Käisime ka majas sees ja tõesti on maja kaunis. Maja taga on tiik ja ka õpperada, mis kindlasti on väga huvitav, kahjuks sinna ise ei jõudnud (veel). Minule väga meeldis ja loodan, et ei jäänud viimaseks korra metsakeskust külastada.. Väga tore oleks, kui pidevad suhted looduskeskusega jätkuksid.

Janne Valk

Kõpu poolsaar on jälle ühe hariva, kena ja hubase paiga võrra rikkam. Reedel 11.mai avati Ristnas RMK looduskeskus. Kohale olid tulnud tähtsamad inimesed nii RMKst, maakonnast, vallast ja ka teisi huvilisi. Kõigil kaasas südamlikud sõnad tegijatele. Avasõnad

ütlesid Aili Küttim ja RMK puhkemajanduse osakonna juhataja Marge Rammo. Kohaletulnuid ning maja kutsuti tervitama väikese kontserdiga Kõpu lapsi, mis oli ka omajagu sümbolise tähendusega. Hakkas just selles samas majas, taasiseseisvunud Eestis, kooliharidust nõudma tosinkond Kõpu piirkonna poissi- tüdrukut. Trotsides jahedat ilma laulsid lapsed päikese särama kuulajate südamesse ning ka veidikeseks taevasse. Siinkohal tänaksin õpetaja Velnet, Arabellat, Sandrat, Kristot, Robiniit, Andut, Marti, Janekit ja Mikot ning Jannet ja Liisat kes oma vabad nõudalavahetused veetsid Kõpus esinemiskava harjutades.

Tervitussõnad lausutud istutati sümbolised puud ning mindi tutvuma vastvalminud õppeväljakuga. Ja oligi käes aeg läbi lõigata lint ning kaeda mis on majas huvitavat. Maja seest oli tõesti imeline ja kohalviibijaid ootas ees

SÜNDIS UUS VALLAKODANIK

**RASMUS REBANE
LISANDRA LIIT**

kaetud laud aurava tee ning kohviga. Ja nii me seal siis kõik tundsi meigi nagu Metshaldja kuningriigis, sest:

Väike Metshaldjas sammub nähtamatuna, muretult oma radu. Tema rohekais silmis on rahu ja rõõm. Puud ja pöösad kohal tantsu. Tasa paitusest. Kerge liigutusega lahutab ta purelevad hundikutsikad, aitab jalule selli kukkunud mardika. Tema vaikse ümina saatel alustavad liidid järve kohal tantsu. Tasa toimetab Metshaldjas metsa- asju. Kui Sina tahad temaga sõbraks saada, võta kingad jalast ja mine paljajalu mööda samblarada. Seal nende roheliste värvate taga on tema kuningriik...

Kõplane Svetlana Reinmets

Juubeliintervjuu Sirje Garamagaga

Mis tundeid Sinus tekitab esimene suurem juubel? Ei tahaks kohe uskudagi, et juba viiekümnene olen. Hing on igatahes noor ja eks iga inimene on just nii vana kui vanana (noorena) ta ennast tunneb.

Aga alustame algusest. Kustkandi tüdruk oled ja mis tuuled Sind Hiiumaale kandsid?

Olen pärit Harjumaalt, Kolga mõisast. Lõpetasin 1976 aastal Tartu Pedagoogilise kooli algklasside õpetaja erialal. Sain suunamisega töökoha Hiiumaale Kõpu eriantarkooli, kus töötasin õpetajana kolm aastat. Aastal 1979 asusin tööle lasteaeda Vigri, kus olen töötanud nüüd juba 28 aastat. Olen nüüdseks Hiiumaal elanud üle kolmekümne aasta ja võin vist ennast hiidlaseks küll pidada.

Lasteaias Vigri on kaader väga püsiv, mis on Sinu arvates selle põhjuseks?

Vigri töötajad on tõesti valdavalt väga paiksed olnud, üldse on nii, et maal nii naljalt töökohti ei vahetata kui linnas, aga eks seal ole ka valikuvõimalused suuremad. Paljude kolleegidega olen siin majas külg-külje kõrval ametis olnud juba rohkem kui 25 aastat ja see on olnud tore ja sisukas koostöötatud aeg.

Oled palju aastaid juhatanud Vigrit, mis selles töös kõige rohkem rõõmu teeb? Kuidas iseloomustaksid oma töökaaslast, kogu kollektiivi? Kas on olnud ka olukordi, kus sisetunne ütleb: enam ei suuda? Mis annab jõudu raskustest üle saada?

Juhatajana olen töötanud 18 aastat ja peab ütleva, et kõige rohkem teeb rõõmu, et sind ümbritsevad lapsed ja küllap see hoiab ka ennast nooremmana. Lasteaias töötades peab pidevalt midagi uut ja huvitavat välja mõtlema, oled heas mõttes kogu aeg rakkas, küllap see ei lase ka endal kapselduda ja hoiab vaimu värskena.

Laste rõõmud on ka sinu rõõmud, kaastöötajad on toredad ja tublid – kõik see lisab töötahet. Oleme siin majas ühte hoidev suurelik pere, kes püüab hakkama saada ilma suuremate tülideta ja eks ka kaadri püsivus näitab, et inimestele meeldib siin töötada.

Eks vahel ole ka nõrkushetki, kus tunned veidi väsimust, eriti koormav on juhataja puhul see paberitöö, mis on ka pidevas muutumises, sest seadusi ja määrusi uuendatakse pidevalt. Sellest johtuvalt kaasneb alati paberitöö suurenemine. Rasked hetked lähevad mööda, kui näed särasiilmseid lapsi maja peal tegutemas, nendel hetkedel tunned, et nemad annavad sulle ikka väga palju tuge. Peale vihmast ilma tuleb ikka päike välja.

Sinu esimesed lasteaialapsed on ammu juba ise emad-isad, see on vist tore tunne olla elu järjepidevuse tunnistajaks ja ka osaliseks.

Minu esimeste kasvandike lapsed käivad juba ammu lasteaias ja juba ka koolis. See on tõesti hea tunne ja see näitab mulle aastate kulgu näitab sedagi, et see juubel on ikka tõsiasi. Igal juhul on meeldiv olla osaline laste kujunemisprotsessis ja eks neist igaüks oli teatud perioodil ka justkui minu laps. Tunnen suurt rõõmu, kui neil elus hästi on läinud.

Oled koos abikaasa Kaimoga üles kasvatanud kaks tütar, kuidas neil läheb ja kas oled ka hea vanaema?

Vanem tütar Jane elab elukaaslase Raigo ja poja Keviniga Kärklas, töötab müüjana. Lapselaps Kevin läheb sügisel juba esimesse klassi. Noorem tütar Katre elab ja töötab Tallinnas.

Püüan olla ikka hea vanaema, aga Kevinile meeldib rohkem vanaisa Kaimoga asju ajada, teada värk, meeste tegemised pakuvad noorele mehehakatisele ikka väga huvi.

Kokkuvõttes on alati hea, kui lapsed külla tulevad, see on ikka väga suur rõõm kui kogu pere aegajalt kokku saab.

Peale igapäevatööd on Sul ka hobid. Oled palju aastaid laulnud erinevates laulukollektiivides. Mida see Sulle andnud on, sest võib ju arvata, et isetegevus võtab ära palju aega, mil võiks niisama kodus olla-puhata.

Laulmisega olen tõesti palju aastaid tegelenud. Kõigepealt laulsin Hiiu Kaluri naisansambli, kellega sai käidud Saksmaal, Poolas, Rootsis, Norras, Vladivostokis ja mujal, ilma laulmiseta poleks ma neid paiku tol ajal mingil juhul külastanud.

Lauka Segakooris laulsin samuti aastaid, ka sellest perioodist on toredaid mälestusi laulufestivalidest Norras, Rootsis, samuti unustamatuid elamusi üldlaulupidudel jne. jne. Praegu laulan hariduselts Edu kooris ja olen viimastel aastatel aidanud korraldada Puski kirikupäevi, need on olnud väga südantsoojendavad üritused.

Võin julgelt öelda, et laulukooris laulmine on teatud moodi seltsielu, see on suhtlemine sõpradega ja see on minu elu ainult rikastanud.

Ja veel, väga tore on laulda ka suguseltsi koosviibimistel ja õnneks meil on koos olles alati laulu ja pillimängu.

Võibolla veidi suureline küsimus, aga siiski: mis on Sinu arvates kõige tähtsam siin elus?

Kõige tähtsamaks loen seda, et inimene oleks rahul sellega mida ta teeb, sest vastu tahtmist tegemine ei tee rõõmu ega paku rahuldust. Veel tahaksin väga, et lastel elus ikka hästi läheks. Mida tahaksid veel öelda, mida ei osanud küsida. Sinu soovid tulevikule.

Ma arvan, et olen päris õnnelik inimene ja seda just seetõttu, et minu ümber on nii palju häid inimesi.

Tulevikult loodan, et tervis vastu peaks, sest kui oled terve, siis kõige muuga saab hakkama.

Sirje Garamagat usutles Artur Valk

Volikogu istung

14. MAI

1. Kõrgessaare valla 2006. majandusaasta aruande kinnitamine.

Kinnitada valla 2006. majandusaasta aruanne.

2. Laenulepingu muutmine.

Lubada Kõrgessaare Vallavalitsusel võtta täiendavalt juurde laenu kuni 685000 krooni.

3. Kõrgessaare Vallavolikogu otsuse kehtetuks tunnistamine.

Tunnistada kehtetuks Kõrgessaare Vallavolikogu 13. mai 2005 otsus nr 96 „Vallavara võõrandamine“.

Vallavalitsuse istungid

7. MAI

1. Kirjalik nõusolek.

Väljastada kirjalik nõusolek sauna püstitamiseks aadressil Jõeranna küla KÜTIOJA kinnistu, mille omanik on Urmas Kütt.

Väljastada kirjalik nõusolek majapidamisabihoone püstitamiseks aadressil Hirmuste küla LAGEDA kinnistul, mille omanik on Jarek Vookalju.

2. Ehitusluba.

Väljastada ehitusluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Hirmuste küla TEEÄRE kinnistu, mille omanik on Raimo Karner.

Väljastada ehitusluba Jaotusvõrk OÜ-le kesk- ja madalpinge jaotusvõrgu püstitamiseks Kodeste külas PAREMA maaüksuse liitumiseks jaotusvõrguga.

3. Detailplaneeringu algatamine.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Suureranna külas MIHKLIRANNA kinnistul, mille omanik on OÜ Orrokivi. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping OÜ-ga Orrokivi detailplaneeringu koostamise ja rahastamise osas.

4. Hooldajatoetuse maksmine.

Lubada välja maksta maikuu hooldajatoetus 30 isiku hooldajale summas 8640 krooni.

5. Kaunis kodu.

Esitada peaministrilt mastivimpli saamiseks järgmised Kõrgessaare valla kodud: Eda ja Kalju Mägi Kõpu külast, Lehte ja Raivo Kiive Luidja külast, Kulla Nabi ja Ain Otsak Kurisu külast ja Kristiina ja Henry Laanemäe Mangu külast.

26. APRILL

1. Toetus.

Seoses õpingutega Tallinna Tehnikakõrgkoolis toetada Jarne Liivaku kogemuste omandamise eesmärgil toimuvat sõitu Ameerika Ühendriikidesse 1500 krooniga.

2. Projekteerimistingimused.

Väljastada projekteerimistingimused suvila projekteerimiseks Kodeste külas JÕHVIKA kinnistul, mille omanik on Andry Rütkinen.

Väljastada projekteerimistingimused suvila projekteerimiseks Kodeste külas MURAKA kinnistul, mille omanik on Andry Rütkinen.

Väljastada projekteerimistingimused majapidamisabihoone projekteerimiseks Sigala külas LAHE kinnistul, mille omanik on Üle Markus.

3. Kirjalik nõusolek.

Väljastada kirjalik nõusolek majapidamisabihoone püstitamiseks aadressil Paope küla UUE-TAGAPÖLLU kinnistu, mille omanik on Sten Sooäär.

4. Ehitusluba.

Väljastada ehitusluba suvila püstitamiseks aadressil Kalana küla MÄNNITUKA kinnistu, mille omanik on OÜ Heureka Konsultatsioonid. Väljastada ehitusluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Koduspe küla PÄRNAPÖLLU kinnistu, mille omanik on Listmen OÜ.

Väljastada ehitusluba Jaotusvõrk OÜ-le Viinaköögi F1 rekonstrueerimiseks aadressil Kõrgessaare alevik Sadama tee.

Väljastada ehitusluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Kauste küla KASPARI kinnistu, mille omanik on Anti Kalle.

Väljastada ehitusluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Luidja küla MÄNNISALU kinnistu, mille omanik on Elna Pähn.

Väljastada ehitusluba üksikelamu püstitamiseks aadressil Kalana küla VESKE kinnistu, mille omanik on Karl Veske.

5. Õigusvastasel võõrandatud maa tagastamine. Tagastada Koidma külas 4,62 ha PIHLAMAA ja Kidaste külas 1,17 ha PIHLA maaomandi taastamiseks Helmut Pihlamägile. Tagastada Jõeranna külas 2,34 ha MÄE maaomandi taastamiseks Heli Pihlamägile.

6. Detailplaneeringu algatamine.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks ja ehitusõiguse määramiseks Kalana külas KALURI kinnistul, mille omanik on OÜ Ewent. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping Endel Evertiga detailplaneeringu koostamise ja rahastamise osas.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Paope külas MARIPUU kinnistul, mille omanik on Kristel Lukats. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping Kristel Lukatsiga detailplaneeringu koostamise ja rahastamise osas.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Luidja külas KARU kinnistul, mille omanik on AS Hiiumaa Erametskond. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping AS-iga Hiiumaa Erametskond detailplaneeringu koostamise ja rahastamise osas.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Hirmuste külas VÄLBISTE kinnistul, mille omanik on AS Hiiumaa Erametskond. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping AS-iga Hiiumaa Erametskond detailplaneeringu koostamise ja rahastamise osas.

Algatada maa-ala plaani alusel detailplaneeringu koostamine kinnistu jagamiseks, ehitusõiguse määramiseks ja sihtotstarbe muutmiseks Jõeranna külas KÜNA-AUGU kinnistul, mille omanik on AS Hiiumaa Erametskond. Kinnitada planeeringu lähteseisukohad. Sõlmida leping AS-iga Hiiumaa Erametskond detailplaneeringu koostamise ja rahastamise osas.

7. Detailplaneeringu vastuvõtmine. Võtta vastu Luidja küla LUIDJA PUHKE- JA SUPLUSKOHA detailplaneeringu projekt. Korraldada planeeringu avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas 21. maist kuni 4. juunini 2007.

Võtta vastu Koduspe küla VILLA kinnistu, Mägipe küla PEETRI kinnistu ja Mägipe küla TENGI kinnistu detailplaneeringu projektid. Korraldada detailplaneeringute avalik väljapanek Kõrgessaare vallamajas 11. – 25. mai 2007.

8. Detailplaneeringu lähteseisukohtade muutmine. Kõrgessaare Vallavalitsuse 15.06.2005 korraldusega nr 174 kinnitatud Pihla küla PEEBU kinnistu detailplaneeringu lähteseisukohtade p.3 rakendamisel arvestada ehituskeeluvööndit laiusega 150 m Kirikulähe kaldast.

9. Teenindusmaa määramine. Määrata Kõrgessaare alevikus Tööstuse tee 28 elamu korteriomandi seadmiseks elamu teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 6000 m².

10. Toimetulekutoetus ja täiendav sotsiaaltoetus. Lubada välja maksta aprillikuu toimetulekutoetus 27 taotlejale summas 27753 krooni.

Lubada välja maksta täiendav sotsiaaltoetus 51 taotlejale summas 7433 krooni.

Vallavara võõrandamine

Kõrgessaare Vallavalitsus müüb avalikul suulisel kordusenampakkumisel järgmise vallavara:

Jõeranna külas HEINAMAA kinnistu, registriosa nr 972533, katastritunnus 39201:002:0247, pindala 5,0 hektarit, sihtotstarve maatulundusmaa.

Enampakkumise alhind on 150 000.- krooni, tagatistrahha 15 000.- krooni ja osavõtutasu 1000.- krooni.

Osavõtutasu ja tagatistrahha tasutakse Kõrgessaare Vallavalitsuse arvelduskontole nr 1120118237 Hansapangas või sularahas enne enampakkumise toimumist Kõrgessaare Vallavalitsuse kassasse. Osavõtutasu ei kuulu tagastamisele. Järeilmaksuga tasumist ei võimaldata.

Enampakkumine toimub kolmapäeval, 25. mail 2007 kell 14.00 Kõrgessaare vallamajas (Kõpu tee 8, Kõrgessaare alevik).

Enampakkumisel võivad osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kelle osavõtt ei ole seadusega keelatud ning kes ei ole enampakkumise läbiviimisega seotud.

Varaga saab tutvuda 21. – 24. mail 2007 eelneval kokkuleppel, telef: 462 2494 või 514 6841 – Kalle Viin.

Ostu-müügi vormistamise kulud kannab enampakkumise võitja.

Kodu tuleohutuks!

Päästeteenistuse tuleõnnetuste statistika näitab, et suurem osa traagilisi õnnetusi juhtub inimestega kodudes, ligikaudu 80 % tuleõnnetustest hukkunutest sureb enda kodus. Eelmisel aastal hukkus vabariigis tuleõnnetustes 164 inimest.

“Kodu tuleohutuks” on projekt, mille eesmärgiks on juhtida inimeste tähelepanu kodustele tuleohutuse riskidele ning üles kutsuda inimesi oma kodu ohutumaks muutmaks.

Projekti raames on igal inimesel võimalik enda koju kutsuda päästespetsialist, et üheskoos arutada koduseid tuleohutuse riske ja saada nõuandeid, kuidas oma kodu tuleohutumaks muuta. Kodukülastused on tasuta.

Päästespetsialisti koju kutsumiseks:

Helista päästeala infotelefoni lühinumbrile 1524

Teie soovivaldus registreeritakse ning viie tööpäeva jooksul võtab Teiega päästespetsialist ühendust, et kodukülastuse aeg kokku leppida

Kuna enamus tuleõnnetustest juhtub öisel ajal, mil inimesed magavad, puudub neil võimalus ka enda ja oma lähedaste elu ja vara päästa.

Selleks tuleks kodudesse paigaldada suitsuandur, mis kõva signaaliga juba varakult annab hädaohust teada ja võimaldab kiirelt reageerida. Kuigi eluruumides muutub suitsuandur kohustuslikuks alles 2009 a, soovitab Lääne-Eesti Päästkeskus juba nüüd paigaldada tulekahju kiiremaks avastamiseks enda koju suitsuandur.

Piret Seire

Lääne-Eesti Päästkeskuse

ennetustöö büroo juhataja

Projekti „Kodu tuleohutuks“ raames on võimalik osta soodsalt suitsuandureid.

Täpsem info telefonidel:

4622480; 5260796 Jaanus Valk

Vallavalitsuse töötajad puhkusel

Abivallavanem Katrin Sarapuu 28.05. – 24.06.

Pearaamatupidaja Inge Elissaar 28.05. – 07.06.

Haldusnõunik Jaak Tursk 04. – 17.06.

Vallasekretär Ludmilla Träder 04. – 07.06.

Asjaajaja Maire Trümpu 11. – 22.06.

Lastekaitsetöötaja Triin Simson 11. – 27.06.

Raamatupidaja Kulla Nabbi 11. – 30.06.

Suvel töötavale õpilasele

Viimane kooliveerand paneb paljud õppurid mõtlema sellele, kuidas saabuv suvi meeldivalt, kuid samas kasulikult mööda saata. Üks võimalus on leida endale taskuraha teenimiseks sobiv töökoht.

Sealjuures tuleb silmas pidada seda, et alaealiste tööaega, tööohutust jne reguleerivad mitmed seadused ja määrused, millega saad tutvuda Tööinspektsiooni kodulehekülje kaudu: <http://www.ti.ee>

Töötamise ja palga saamisega kaasnevad aga ka maksukohustused. See tähendab, et Eesti tulumaksuseaduse kohaselt peavad kõik tulu (sh palka) saanud isikud maksma tulumaksu. Tööl käiv laps maksab tulumaksu samamoodi nagu täiskasvanu ja talle kehtivad samasugused maksusoodustused.

Kui asud suvel tööle Eestis...

Tulumaksu ja makse(te) arvestamine ja palgast kinnipidamine on tööandja kohustus, seega ei ole sinul vaja maksude tasumise pärast muretseda. Küll aga peaksid sa teadma, kuidas see käib ja kui suur on sinu palgasumma peale maksude arvestamist.

Kui asud tööle välismaal...

Kui lähed suvel tööle välismaale, pead teadma seda, et igal riigil on oma maksuseadused ja maksumäärad, millega tuleks enne tööle asumist kindlasti tutvust teha. Seda saab teha näiteks sihtkohariigi saatkonnas Eestis. Ka Maksu- ja Tolliameti kodulehelt leiad lingid paljude riikide maksuametite kodulehtedele. Siinkohal mõned soovitusel välismaale tööle minekuks:

*Enne Eestist lahkumist uuri, kas palka maksab Eesti või sihtkoha riigi tööandja ja kuidas toimub töö eest tasumine.

*Uuri Maksu- ja Tolliameti kodulehelt (<http://www.emta.ee/?id=1518>) või teenindusbüroost, kas Eestil on riigiga, kuhu tööle lähed sõlmitud kahepoolne maksuleping ning millised on sinu võimalikud maksukohustused.

*Kohale jõudes uuri tööandjalt, kas ja kuidas toimub palgalt maksude maksmine (kas tööandja peab maksu kinni või pead selle ise tasuma).

*Selgita välja, kas pead seal ka tuludeklaratsiooni esitama.

*Hoiu alles kõik tasu saamise või maksu maksimisega seotud dokumendid.

*Kõik välisriigis tulu saanud isikud peavad selle Eestis deklareerima ka siis, kui välisriigi tööandja on maksud kinni pidanud ja tasunud.

*Kui välisriigis on tulumaks vastavalt selle riigi seadustele tasutud ning välisriigil on maksustamise õigus (mille tagab kahepoolne maksuleping), siis välismaa tulu Eestis topelt ei maksustata.

*2007. aastal teenitud tulude deklareerimise aeg on 1. jaanuarist kuni 31. märtsini 2008. Välismaalt saadud tulu deklareeritakse tuludeklaratsiooni juurde käival eraldi vormil, mida saab esitada kas paberil või Interneti kaudu (alates 15. veebruarist).

*Kui esitad välismaa tulude deklaratsiooni Internetis, siis pead teadma, et andmeid välismaalt saadud palga ja makstud tulumaksu kohta Maksu- ja Tolliameti eeltäidetud deklaratsioonile ei kanna (nagu enamiku Eestis saadud tulude puhul), vaid need tuleb sul endal deklaratsioonile märkida.

*Eesti Maksu- ja Tolliameti saab vajadusel välisriikide maksuametilt küsida lisainfot maksustamise tegelike asjaolude kohta.

**Vajadusel küsi julgesti nõu ja abi
Maksu- ja Tolliameti teenindusbüroost
või infotelefonilt 8800811.**

Kõrgessaare laululind

Reedel, 20. aprillil, kõlasid laste lauluhääled Kõrgessaare Vaba Aja Keskuses. Enne, kui žürii kuulutas Kõrgessaare valla Laululinnuks Kõpu liitklassi õpilase **Sandra Pälli**, tantsisid vahepausil Margi Ehandi tantsuringi tüdrukud. Seekordsel kontserdil oli näha, et väikseid tüdrukuid, kes laulda armastavad, on suurematele nõ peale kasvamas hulgi. Kahjuks polnud laulmas nii mitutki hea viisipidamisega noormeest. Eelkõige sellepärast, et just samal ajal löi Viskoosa spordiklubi U-13 võistkond mandril saalihokilahinguid.

Fantastiliselt esinesid kontserdi vahepausil Margit Ehandi tantsutüdrukud – põnevad kostüümid, huvitavad tantsujoonised, hea lavastus ja liikumine.

Nagu ikka, alustasid kontserti eelkooliealised laululapsed lasteaiast Vigri ja vanuserühma parimaks lauljaks kuulutas žürii Maria Valgu, kes esitas laulu "Väike pliika". **7-9aastaste laululaste vanuserühma võitja**, aga ühtlasi ka **publikulemmik ja Laululind 2007** oli **Sandra Päll** lauluga "Edelwaiss".

Järgmise vanuserühma, 10-12aastaste laululaste hulgas laulis kõige paremini **Agnes Saagim** Lauka põhikoolist. Tema esituses kõlas "Sõit pilvelaeva". 13-15aastaste laululaste parim oli **Merlin Helstein** Lauka põhikoolist. Laul, mille ta esitas, oli "Nii kaua kui...".

Auhinnad andis kätte Lauka segakoori tenor ja žürii esimees Andrus Roosa. Lapsi õpetasid laulma laulõpetajad Helgi Kaibald, Liilija Karm ja Velne Barinov. Žüriisse kuulusid Sirje Garamaga, Ivika Lühi, Heli Harak, Elna Pähn ja Andrus Roosa.

Saali kujundasid valla noorsootöötaja Mari-Liis Leivalt ja Katrin Laane kunstiringi lapsed. Kontserti helindas ja proove korraldas Olev Valk. Tänukirjad kujundas Tarvo Malk. Öhtut juhtisid Mari-Liis Leivalt ja Artur Valk.

HARDA ROOSNA

Hiiu Leht

HEAD HIIDLASED!

Seoses näituse "Spordidiplom jutustab" ettevalmistamisega ootame jätkuvalt hiidlastele erinevatel spordivõistlustel välja antud diplomeid, mida paluksime meile tuua ja lubada eksponeerida. Selle näitusega püüame anda ülevaate erinevatel ajastutel välja antud diplomitest ja nende kaudu hiidlaste sportlikust tegevusest ning saavutustest.

Näituse tarbeks diplomid raamitakse ja neist tehakse koopiad, originaalid tagastatakse omanikele. Hetkel on meil kesine valik neist diplomitest, mis on välja antud enne 1950. aastat.

Oleme väga huvitatud ka Hiiu ajalehe võrkpalliturniiri algaastate diplomitest, samuti Hiiu maal toimunud erinevateks võistlusteks kujundatud diplomitest.

Spordidiplomite näituse püüame valmis saada augusti alguseks ja see pannakse üles Kärkla Kultuurikeskuse näitusesaali. Näituse eestvedajaks on hiidlastele hästi tuntud spordi- ja haridusmees Lembit Sauer.

Diplomid võib tuua:

Ene Mänd, Hiiu Maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond, Leigri v 5, Kärkla Ants Vahtras, Pildikoda, Keskväljak 7, Kärkla Kui on probleeme diplomite Kärklasse toomise/saatmisega, võib jätta ka kohaliku omavalitsusse või kohaliku kultuuri- ja sporditöötaja kätte.

Ene Mänd

Hiiu Maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna nõunik

Tel 463 6041; 528 9313

ene.mand@mv.hiiu.ee

Narko Ei!

Reedel, 4. mail Emmastes toimunud narkootikumide vastasel teavituspäeval „Narko Ei!“ osalesid ka Kõrgessaare valla noored.

Kogu päeva väldanud tegevustes said noored aktiivselt osaleda ja kaasa elada. Valdade arvestuses peetud võistlustel osutus üldkõrvõttes edukaimaks Emmaste, napilt 2 punktiga sai teise koha Kõrgessaare noored ja kolmandaks tuli Pühalepa valla esindus. Lisaks päeval peetud võistlustele, kus võitja selgitamisel oli tähtsaimaks osavus ja kiirus, arvestati lõpptulemusos ka kodutööna valminud videoid. Kõrgessaare noorte tehtud videot vaadake:

<http://youtube.com/watch?v=OoIZHLZXFQ>
Tarvo Malk

Kõrgessaare raamatukogu tunnustas parimaid lugejaid

2006.aasta parimad lugejad lapsed olid: Rudolf Uusneem, Veljo Kattel, Anneli Jaanus, Agnes Saagim, Janne Valk, Triinu Mänd.

Laukalt - Tuuli ja Holger Oago.

Aktiivsemad lugejad täiskasvanutest olid:

Kõpus - Tõnu Kasser;

Luidjal - Olga Kääramees;

Laukal - Meida Juursalu, Gennadi Kõrm ja Age Lahemaa;

Kõrgessaares - Kadri Tee, Siiri Kruus, Mare Karilo, Liia Toom, Tiia Vaks ja Rosilje Saame.

Lapsed said meeneks vastavalt eale raamatud ja täiskasvanutele kingiti Kõrgessaare Keskraamatukogu logoga T-särgid.

Leelo Sarapuu

Fotokonkurss

Valla Fotokonkurss 2007 I kvartali parimaks osutus vallamaja töötajatest koosneva žürii hääletamise tulemusena **Siret Lahemaa** tehtud foto, mis võistleb kategoorias Veider maailm, pilt nimega „**Linetants Napi külas**“. Palju edu võitjale (auhind 500,- kinkekaart) ja jääme jätkuvalt ootama võistlusteid!

Vaata tingimusi

<http://www.korgessaare.ee/index.php?arhiivi=&id=1031044100017311000>

Pihla talust tulevad väga hääd moosid

Eesti Põllumajandus – Kaubanduskoja korraldusel tänava kolmandat korda toimunud Eesti maotoidu tunnustamisüritus on maotootjate seas populaarne. Sel aastal esitas osalemisavalduse 9 tootjat, hindamiseks pakuti ligi 30 toodet või toitu. Tunnustatud Eesti Maotoidu tiitli sai Põltsamaal toimunud hindamisel 24 toitu või toodet.

Meie valla Pihlamari OÜ sai tunnustuse järgmistele toodetele:

Porgandi – ja pohlamarjamoos

Metsamarja segu moos (vaarikas, must sõstar)

Rannametsa haldjamoos (mustikamoos)

Vaarikamoos

Porgandi – astelpajamoos

KÕRGESSAARE VALLA TEATAJA

Toimetaja Tarvo Malk

Telefon: 4622492; 52 00908

e-mail: korgessaare.teataja@mail.ee

Trükkija Saarte Trükkikoda

Artiklid avaldamiseks edastada toimetajale hiljemalt kuu teiseks reedeks.

Pikaajaline kooselu

Esitasin meie valla vanapaaridele küsimuse, mis on neid aidanud nii pikalt teineteist mõista ja abielus olla. Vastajateks olid paarid, kellel eluaastaid üle 80. Aitäh teile elukogemuse ja õpetussõnade eest noorematele. Eakate paaride kirjutatud tekstidest avaldan siin lühidalt ainult mõne mõttetera.

Leida ja Erich Tõnismaa, abiellunud 17.07.1954

Lehti ja Arvid Kiive, abiellunud 18.03.1950.

Naudime vaikset pensionipõlve. Õpetuseks noortele – elu on kui tempel, kuhu paistma jääb iga jälg, seepärast vajutagem sinna õilsaid ja puhtaid pitsateid.

Hilja ja August Markus, abiellunud 4.06.1955.

Kooselus on vaja üksteise mõistmist, toetust ja andestamist. Nüüd saame aru, kui ilus on elu, kui sinu kõrval on armas ja mõistev inimene, kellega meenutada elatud aastaid.

Soovin teile ilusate kooseluastate jätkumist, tervist ja jõudu.

Lugupidamisega

Ludmilla Träder

Vallasekretär

Ilse ja Alfres Sülla, abiellunud 19.06.1965.

Abielu- see on ju elu, kus vajame sageli teineteise abi, toetust, usaldust. Veel vajame nii väga ka sõprade, tuttavate, oma kogukonna toetust.

Luidja puhke- ja supuskoha detailplaneering

Vallavalitsus võttis 26.04.2007 korraldusega nr 133 vastu Luidja puhke- ja supuskoha maa-ala detailplaneeringu projekti. Detailplaneering on avalikult väljapanekul vallamajas 21. maist kuni 04. juunini 2007. Avaliku väljapaneku ajal võivad kõik huvilised planeeringuga tutvuda ja vajadusel teha kirjalikke ettepanekuid.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on avaliku suplus- ja puhkeala maakasutuse ja vajaliku infrastruktuuri planeerimine. Planeeringuala suurus on 3,51 ha. Lahendatud on puhkerajatiste (lõkkeplats istepakkudega), mänguväljakute (rannavõlle platsid ja laste mänguala), riietuskabiinide, käimlate, prügikonteinerite ja teenindushoonete paigutus. Teenindushoonetest on planeeritud paigaldada rannainventari laenuuspunkt ja parkimisplatsile müügipaviljon karastusjookide ning muu vajaliku tarvis.

Peale detailplaneeringu kehtestamist kavandab vallavalitsus taotleda maa-ala riigilt valla omandisse.

Kalle Viin
maanõunik

LAUKA PÄEVAKESKUSE TEATED

23. mail alates kella 9.00, külas KÄRDLA TERVISETUBA, Lauka Piirkonna

Külaarendusseltsi ruumides: saab määrata veresuhkrut, kolesterooli ja mõõta vererõhku. Oodatud kõik, kes tunnevad huvi oma tervise vastu.

Kell 13.15 pensionäride koosviibimine ja maikuu sünnipäevade tähistamine
Transport: 13.00 Viskoosa bussipeatus

7. juunil alates kell 8.00 JUUKSUR. Eelnevalt registr. Sirje Vaku telef. 46-31297; 56662317

8. juunil kell 18.30-19.30 Lauka Piirkonna Külaarendusseltsi ruumides müüb oma kaupa kauplus **SAMAARIA**

14.juunil – üritus pensionäridele – koguneme kell 12.00 Viskoosas Valitsejamaja juures.

Väike jalgsimatk keppidega. **PIKNIK.** Jalgsimatkast mitteosalejad transpordime piknikukohale. Transport: 11.35 Roots; 11.40 Lauka

ÕNNITLEME MAIKUU EAKAID SÜNNIPÄEVALAPSI JA JUUBILARE!

**HUGO-MEINHARD JÕGI
PEETER RAJAMÄE
ÕIE HAAVAPUU
NAIMA KUKKUR
ENN SINILAIK
SIRJE TAMM
SIRJE GARAMAGA**

Vaba Aja Keskuse teated:

Esmaspäeval, 21. mail algusega 16.00 avatakse Valitsejamajas kunstiringide **õpilaste kevadnäitus.**

Juhendaja Katrin Laan kutsub kõiki huvilisi vaatama, millega noored kunstihuvilised tegelevad.

Reedel, 25. mail algusega 17.00 toimub KÕRGESSAARE-LUIDJA-KÕRGESSAARE RATTASÕIT

Stardipaik valitsejamaja juures.

Lastele lastesõidud. Põhisõidus selgitatakse paremad meeste ja naiste ning noormeeste ja neidude (sünd. 1990 ja hiljem) vanuseklassis.

Parematele medalid, auhinnad, lisaks loosiuhinnad, kus võimalik võita kõigil osalejail. Peaaühinnaks loosime välja jalgratta.

Põhisõidul kiivri olemasolu kohustuslik.

Tule koos perega, sest kõigile on rajad jõukohased. Lisainfo 4693134, 5055732.

Reedel, 1. juunil algusega 15.00 tähistame Valitsejamaja juures LASTEKAITSEPÄEVA

Mängime, joonistama võistleme erinevatel jõukatsumistel ja teeme palju muudki huvitavat.

Tule kohale, tegevusi on nii suurtele kui ka väikestele. Ürituse orienteeruv kestvus 15.00- 16.30.

Pühapäeval, 3. juunil algusega 14.00 saab toimuma LEIGRI-MURRO LAULUPÜHA, pühendatud Leigri-

Murro laulupüha 140 aastapäevale. Laulavad Hiiumaa koorid. Üles astub ka Hiiumaa puhkpilliorkester. Peetakse ühiselt piknikku.

Tule ja veeda pühapäevast paar toredat tunniket keset Hiiumaad. Lisainfo 4693134, 5055732

MANALATEED LÄINUD

**SIINA KAIBALD
KALJO PALL**